

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1222/2568

นาย น.ผู้ร้อง นาย ท.ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.วิ.พ. มาตรา 174, ป.วิ.พ. มาตรา 68

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่น ส่ง และรับ คำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2563 ข้อ 7 มีความว่า การยื่นคำคู่ความและ/หรือเอกสารทางระบบ หากกระทำเสร็จสมบูรณ์นอกเวลาทำการปกติหรือนอกวันทำการปกติของศาล ให้ถือว่าเป็นการยื่นในเวลาแรกหรือวันทำการแรกที่ศาลเปิดทำการปกติถัดไป ทั้งนี้ ให้ถือตามเวลาของระบบ เมื่อผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ในวันที่ 8 กันยายน 2565 เวลา 17 : 25 : 02 นาฬิกา จึงต้องถือว่าผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ในเวลา 8.30 นาฬิกา ของวันที่ 9 กันยายน 2565 อันเป็นเวลาแรกที่ศาลเปิดทำการปกติถัดไป และตามข้อ 40 วรรคสาม เจ้าหน้าที่ศาลต้องพิมพ์คำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ออกจากกระบบโดยเร็วแต่ไม่เกินสามวันทำการนับแต่วันได้รับหลักฐานการชำระเงิน และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอต่อศาลโดยเร็ว เมื่อศาลมีคำสั่งประการใดแล้วให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต่อไป ซึ่งเจ้าหน้าที่ศาลก็ได้พิมพ์คำร้องดังกล่าวออกแล้ว เสนอศาลมีคำสั่งในวันเดียวกัน และตามข้อ 41 เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการนำเข้าสู่ข้อมูลคำสั่งศาลในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) เพื่อแจ้งคำสั่งของศาลให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ใช้ระบบทราบ เมื่อประกาศดังกล่าวมีข้อความกำหนดไว้เช่นนี้ กรณีจะถือว่าผู้คัดค้านทราบคำสั่งศาล ก็ต่อเมื่อมีการแจ้งคำสั่งผ่านระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) แล้ว ทั้งนี้ตามข้อ 35 ซึ่งมีความว่า ผู้ใช้ระบบมีหน้าที่ติดตามผลคำสั่งเกี่ยวกับคำคู่ความและ/หรือเอกสารที่ผู้ใช้ระบบยื่นทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ดังนั้น ในกรณีนี้จะถือว่าผู้คัดค้านทราบคำสั่งศาลชั้นต้น ที่สั่งให้ผู้คัดค้านนำส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องแก่ผู้ร้องภายใน 7 วัน ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบเพื่อแจ้งคำสั่งของศาลทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ให้ผู้คัดค้านทราบ และเมื่อผู้คัดค้านเลือกใช้ระบบนี้แล้ว ผู้คัดค้านก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใด ๆ อีกเพื่อหาทางรับทราบคำสั่งศาลด้วยวิธีอื่น ๆ ดังเช่นกรณีการยื่น การส่ง และการแจ้งคำสั่งในกรณีปกติที่เคยปฏิบัติ เนื่องจากเจตนารมณ์ของศาลยุติธรรมในการนำระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) มาใช้งานก็เพื่อการบริการและอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการแก่ตัวความและทนายความ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารท้ายคำร้องของผู้คัดค้านซึ่งเข้าสู่ระบบเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565 เวลา 15.32 นาฬิกา ว่า ในช่อง การดำเนินการ/คำสั่งศาล/หมายเหตุ ของในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ยังไม่ปรากฏข้อความแจ้งคำสั่งศาลตามที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตามข้อ 35 จึงจะถือว่าผู้คัดค้านได้ทราบคำสั่งศาลแล้วหรือมีการแจ้งคำสั่งศาลแล้วไม่ได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากผู้ร้องยื่นคำร้องขอครอบครองทรัพย์สิน ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้าน เมื่อถึงวันนัดไต่สวน ผู้คัดค้านไม่มาศาล ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ผู้คัดค้านขาดนัดพิจารณา ผู้คัดค้านยื่นคำร้อง

ขอให้พิจารณาคดีใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้นัดไต่สวน และให้ผู้คัดค้านนำส่งหมายนัดและสำเนา คำร้องแก่ผู้ร้องภายใน 7 วัน แต่ผู้คัดค้านมิได้นำส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องภายในกำหนดเวลา ตามคำสั่งศาล วันที่ 21 กันยายน 2565 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้คัดค้านทั้งคำร้องขอให้พิจารณาคดี ใหม่ ต่อมาศาลชั้นต้นพิพากษาให้ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 7050 ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1382 วันที่ 29 กันยายน 2565 ผู้คัดค้านยื่นคำร้อง ขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่ (ที่ถูก ขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ว่า ผู้คัดค้านทั้งคำร้องขอให้พิจารณาคดี ใหม่) ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ผู้คัดค้านอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่ยุติฟังได้ว่า ผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ผ่านทางระบบบริการ ออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ในวันที่ 8 กันยายน 2565 เวลา 17 : 25 : 02 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ของ ศาลชั้นต้นพิมพ์คำร้องออกจากระบบแล้วนำเสนอผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นสั่ง คำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ในวันที่ 9 กันยายน 2565 ว่า ให้นัดไต่สวน และให้ผู้คัดค้านนำส่ง หมายนัดและสำเนาคำร้องแก่ผู้ร้องภายใน 7 วัน หากส่งไม่ได้ ให้แถลงภายใน 15 วัน มิฉะนั้นถือว่า ทั้งคำร้อง การส่งไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิดหมาย ต่อมาวันที่ 21 กันยายน 2565 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ผู้คัดค้านทั้งคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 174 (2) เนื่องจากผู้คัดค้านมิได้นำส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ตามคำสั่ง ศาลชั้นต้น คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า คำสั่งศาลชั้นต้นที่ว่า ผู้คัดค้านทั้ง คำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่ง มาตรา 68 บัญญัติให้การยื่นและการส่งคำคู่ความและเอกสารที่คู่ความกระทำต่อศาล รวมทั้ง การแจ้งคำสั่งของศาลไปยังคู่ความอาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธาน ศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ซึ่งข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับ คำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2560 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม 2560 ข้อ 12 มีความว่า การยื่นคำคู่ความอื่น ๆ หรือเอกสารทางคดีอื่นใด อันนอกจากคำฟ้องตั้งต้น คดี ตามที่ได้กำหนดไว้เพิ่มเติมในประกาศสำนักงานศาลยุติธรรมทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ให้ นำขึ้นตอนและวิธีการในการยื่นคำฟ้องมาบังคับใช้โดยอนุโลม และข้อ 19 มีความว่า ให้สำนักงาน ศาลยุติธรรมออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความ และเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ ต่อมาสำนักงาน ศาลยุติธรรมได้ออกประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2563 ซึ่งข้อ 7 มีความว่า การยื่นคำคู่ความและ/หรือเอกสารทางระบบ หากกระทำเสร็จสมบูรณ์นอกเวลาทำการ ปกติหรือนอกวันทำการปกติของศาล ให้ถือว่าเป็นการยื่นในเวลาแรกหรือวันทำการแรกที่ศาลเปิด ทำการปกติถัดไป ทั้งนี้ ให้ถือตามเวลาของระบบ ดังนั้น เมื่อผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดี ใหม่ทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ในวันที่ 8 กันยายน 2565 เวลา 17 : 25 : 02 นาฬิกา จึงต้องถือว่าผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ในเวลา 8.30 นาฬิกา ของวันที่ 9 กันยายน 2565 อันเป็นเวลาแรกที่ศาลเปิดทำการปกติถัดไป และตามข้อ 40 วรรคสาม เจ้าหน้าที่ ศาลต้องพิมพ์คำร้องขอให้พิจารณาคดีใหม่ออกจากระบบโดยเร็วแต่ไม่เกินสามวันทำการนับแต่วัน

ได้รับหลักฐานการชำระเงิน และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอต่อศาลโดยเร็ว เมื่อศาลมีคำสั่งประการใดแล้วให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลต่อไป ซึ่งเจ้าหน้าที่ศาลก็ได้พิมพ์คำร้องดังกล่าวออกแล้วเสนอศาลมีคำสั่งในวันเดียวกัน และตามข้อ 41 เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการนำเข้าข้อมูลคำสั่งศาลในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) เพื่อแจ้งคำสั่งของศาลให้ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้ใช้ระบบทราบ เมื่อประกาศดังกล่าวมีข้อความกำหนดไว้เช่นนี้ กรณีจะถือว่าผู้คัดค้านทราบคำสั่งศาลก็ต่อเมื่อมีการแจ้งคำสั่งผ่านระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) แล้ว ทั้งนี้ตามข้อ 35 ซึ่งมีความว่า ผู้ใช้ระบบมีหน้าที่ติดตามผลคำสั่งเกี่ยวกับคำคู่ความและ/หรือเอกสารที่ผู้ใช้ระบบยื่นทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ดังนั้น ในกรณีนี้จะถือว่าผู้คัดค้านทราบคำสั่งศาลชั้นต้นที่สั่งให้ผู้คัดค้านนำส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องแก่ผู้ร้องภายใน 7 วัน ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการนำเข้าข้อมูลในระบบเพื่อแจ้งคำสั่งของศาลทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ให้ผู้คัดค้านทราบ และเมื่อผู้คัดค้านเลือกใช้ระบบนี้แล้ว ผู้คัดค้านก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการใด ๆ อีกเพื่อหาทางรับทราบคำสั่งศาลด้วยวิธีอื่น ๆ ดังเช่นกรณีการยื่น การส่ง และการแจ้งคำสั่งในกรณีปกติที่เคยปฏิบัติ เนื่องจากเจตนารมณ์ของศาลยุติธรรมในการนำระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) มาใช้งานก็เพื่อการบริการและอำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการแก่ตัวความและทนายความ เมื่อตัวความและทนายความตัดสินใจเลือกใช้ระบบบริการออนไลน์ด้วยการลงทะเบียน และได้รับการยอมรับจากศาลชั้นต้นว่าให้เป็นผู้ใช้ระบบได้แล้ว ศาลชั้นต้นก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการในระบบบริการดังกล่าวให้ตลอดและเป็นไปตามเจตนารมณ์และความคาดหวังดังกล่าว ทั้งเพื่อมิให้เกิดการเข้าใจผิดหรือความผิดพลาดในการดำเนินกระบวนการพิจารณาระหว่างศาลกับตัวความหรือทนายความ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามเอกสารท้ายคำร้องของผู้คัดค้านซึ่งเข้าสู่ระบบเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2565 เวลา 15.32 นาฬิกาว่า ในช่อง การดำเนินการ/คำสั่งศาล/หมายเหตุ ของในระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (CIOS) ยังไม่ปรากฏข้อความแจ้งคำสั่งศาลตามที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตามข้อ 35 จึงจะถือว่าผู้คัดค้านได้ทราบคำสั่งศาลแล้วหรือมีการแจ้งคำสั่งศาลแล้วไม่ได้ การที่ศาลล่างทั้งสองมีความเห็นยืนตามกันมาว่าผู้คัดค้านทั้งคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำสั่งศาลชั้นต้นตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ 21 กันยายน 2565 ที่สั่งว่า ผู้คัดค้านทั้งคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและมีคำสั่งตามคำร้องขอพิจารณาคดีใหม่ ลงวันที่ 9 กันยายน 2565 ของผู้คัดค้านต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

สอนชัย สิริวิทยกุล · จรูญ โชครุ่งวรานนท์ · อนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1222/2568>